

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор ДНУ «ОМА»

В. І. Чимшир

(підпис)

(П.І.Б)

« 29 »

2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Безпека та охорона на морі»

Рівень вищої освіти: Перший (бакалаврський)

Галузь знань: 27 Транспорт

Спеціальність: 271 Річковий та морський транспорт

Спеціалізація: 271.02 Управління судновими технічними системами і
комплексами

Дунайський інститут

Кафедра суднових енергетичних установок і систем

Робоча програма навчальної дисципліни «Безпека та охорона на морі» розроблена відповідно до освітньої програми «Управління судновими технічними системами і комплексами».

Розробник: Мазур Тетяна Миколаївна, старший викладач кафедри суднових енергетичних установок і систем.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри суднових енергетичних установок і систем

Протокол від «17» вересня 2021 р. № 2

Завідувач кафедри

І. З. Маслов

Секретар кафедри

А.І. Найдонов

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми за спеціалізацією 271.02 «Управління судновими технічними системами і комплексами»

Маслов І.З.

1. Загальний опис навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни:

- забезпечити знання та уміння з безпеки та охорони на морі, а також дій у випадках аварій під час практичної роботи на суднах морського та річкового флоту ;
- забезпечити отримання необхідних навичок з питань безпеки життєдіяльності, попередження пожеж та дій у випадку пожежі, дій у випадку аварії, засобах особистого виживання та спілкування
- забезпечити знання, необхідні для рішення питань, пов'язаних зі складними проблемами інноваційного характеру й прийманням продуктивних рішень у сфері охоронних заходів з урахуванням особливостей водного транспорту;
- забезпечити ефективність виконання своїх службових обов'язків при забезпеченні безпеки і охорони судна, вантажу, людей на борту і навколишнього середовища;
- ознайомити слухачів з Основами медичних знань, навичками прийомів медичної самої взаємодопомоги, вживання негайних заходів при нещасних випадках або в іншій ситуації, що вимагає невідкладної медичної допомоги

Навчальна дисципліна забезпечує реалізацію вимог наступних розділів Кодексу з підготовки і дипломування моряків та несення вахти 1978 року, з поправками:

- розділу А-III/1 «Обов'язкові мінімальні вимоги для дипломування вахтових механіків суден з машинним відділенням, що обслуговується традиційно або періодично не обслуговується» (функція 4 «Управління операціями судна та піклування про людей на судні на рівні експлуатації»),
- розділу А-III/2 «Обов'язкові мінімальні вимоги для дипломування старших механіків та других механіків суден з головною руховою установкою потужністю 3000 кВт або більше» (функція 4 «Управління операціями судна та піклування про людей на судні на рівні управління») та
- розділу А-VI/1 «Обов'язкові мінімальні вимоги стосовно ознайомлення, початкової підготовки та інструктажу з питань безпеки для всіх моряків» (таблиця А-VI/1-4 «Специфікація мінімального стандарту компетентності з питань техніки особистого виживання»).
- розділу А-VI/4 «Надання першої медичної допомоги», модельний курс ІМО 1.13.
- розділу А-VI/6 (п.п. 6-8) «Виконання обов'язків членів екіпажу з охорони судна», модельний курс ІМО 3.26
- розділу А-VI/6 (п.п.1-4) «Підготовка та інструктаж з питань охорони для усіх моряків», модельний курс ІМО 3.27.

Мова навчання – українська.

Статус дисципліни – обов'язкова.

Навчальна дисципліна забезпечує набуття перелічених нижче компетентностей та досягнення програмних результатів навчання.

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері суднової інженерії, що передбачають застосування теорій і методів наук про устрій судна, механічну та електричну інженерії, експлуатацію та ремонт засобів транспорт, управління ресурсами та характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 4 Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 5 Здатність приймати та реалізовувати обґрунтовані управлінські рішення в рамках прийнятної ризику.

ЗК 6 Здатність працювати в команді, організовувати роботу колективу, у тому числі, в складних і критичних умовах.

ЗК 11 Навички здійснення безпечної діяльності (прихильність безпеці).

ЗК14 Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

Загальнофахові компетентності (ЗФК):

ЗФК1. Здатність забезпечити протипожежну безпеку та уміння боротися з пожежами на судах.

ЗФК2. Здатність забезпечити безпеку та охорону судна, екіпажу і пасажирів та умови використання й експлуатації рятувальних засобів.

ЗФК3. Здатність розробляти плани дій під час аварійних ситуацій та схем з боротьби за живучість судна, а також здійснювати дії у випадку аварійних ситуацій згідно з цим планом.

ЗФК4. Здатність надавати першу медичну допомогу та здатність застосовувати засоби першої медичної допомоги на судах, організовувати та керувати наданням медичної допомоги на судні.

ЗФК6. Здатність забезпечувати організацію, нагляд та контроль щодо дотримання правил техніки безпеки, безпеки персоналу та судна.

ЗФК7. Здатність до проведення навчальних занять та тренінгів на борту судна.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН42. Знання та уміння щодо забезпечення проведення судових робіт з додержанням техніки безпеки відповідно вимогам національного та міжнародного законодавства та вимогам щодо запобігання забрудненню морського середовища.

ПРН47. Знання видів пожеж, принципу дії систем пожежогасіння, уміння гасити пожежі із застосуванням належного обладнання, включаючи пожежі паливних систем; уміння організувати навчання з боротьби з пожежею.

ПРН48. Навички проведення тренувальних занять із залишення судна та уміння поводитися з рятувальними шлюпками, рятувальними плотами та черговими шлюпками, пристроями та засобами для їхнього спуску на воду, а також обладнанням для них.

ПРН49. Навички практичного застосування медичних керівництв та медичних консультацій, отриманих по радіо зокрема уміння вжити ефективних заходів на основі таких знань у разі нещасних випадків або захворювань, типових для судових умов.

ПРН51. Знання міжнародних вимог до судових рятувальних засобів.

ПРН52. Уміння використовувати рятувальні засоби та пристрої, протипожежні системи та інші системи безпеки та підтримувати їх в експлуатаційному стані.

ПРН53. Знання міжнародних і вітчизняних нормативно - правових актів відносно безпеки людського життя на морі та охорони морського навколишнього середовища та забезпечення їх дотримання.

Форма підсумкового контролю: екзамен

2. Заплановані результати навчання за навчальною дисципліною

Успішне завершення програми навчальної дисципліни «Безпека та охорона на морі» передбачає здобуття курсантом наступних результатів навчання за навчальною дисципліною:

- основні національні та міжнародні нормативні документи щодо забезпечення безпеки та охорони на морі в процесі виробничої діяльності людини на морському транспорті;
- основні державні нормативні документи та міжнародні Договори, Конвенції, Кодекси та Резолюції ІМО щодо забезпечення охорони людського життя на морі;
- свідоме й відповідальне ставлення до питань особистої безпеки і безпеки тих, хто їх оточує;
- основні поняття про безпеку на морі, види аварій, основи пожежної безпеки, та взаємодії з іншими членами екіпажу;
- правильно оцінювати ситуації, небезпечні для життя і здоров'я; використовувати засоби індивідуального і колективного захисту;
- основні поняття невідкладних дій екіпажу у разі виникнення загроз терористичного характеру;
- засоби захисту екіпажу та пасажирів від терористичних актів, знання обов'язків у разі виникнення надзвичайної ситуації;
- необхідні в практичній діяльності, з урахуванням вимог ІМО до стандартів компетенції фахівців морського флоту, їх знань, умінь і навичок з безпеки та охорони на судах
- уміння надавати першу медичну допомогу постраждалим;
- основні задачі першої медичної допомоги при травмах і нещасних випадках;
- розуміння, уміння та навички невідкладних заходів, що робляться в надзвичайних обставинах;

3. Програма, структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Навчальне навантаження (години)				Відповідність модельному курсу Міжнародної морської організації
	Заочна форма навчання 1 курс (ПЗСО)				
	Кількість аудиторних годин	Лекції	Практичні (семінарські)	Лабораторні роботи	
Розділ 1. Основи безпеки та охорони на морі					
Тема 1.1 Теоретичні основи безпеки і охорони на морі. Стан аварійності на морському транспорті.	0,5	0,5			ИМО 7.02, 7.03, 7.04, 1.13,1.19, 1.20,1.21
Тема 1.2 Нормативні документи з безпеки та охорони на морі. Система управління безпекою	2,5	0,5	2		ИМО 7.02, 7.03, 7.04, 1.13,1.19, 1.20,1.21
Разом за розділом 1	3	1	2		X
Розділ 2. Основи суднової організації та рятування на морі. Засоби особистого виживання на морі у разі екстремальних подій					
Тема 2.1 Основи суднової організації. Підготовка екіпажу. Вимоги ІМО щодо засобів особистого виживання	3	1	2		ИМО 7.02, 7.03, 7.04, 1.13,1.19, 1.21, 1.23
Тема 2.2 Виживання при залишенні судна. Основи організації рятування на морі.	3	1	2		ИМО 7.02, 7.03, 7.04, 1.19, 1.21, 1.23,
Разом за розділом 2	6	2	4		X
Розділ 3. Боротьба екіпажу за живучість судна					
Тема 3.1 Живучість судна. Вимоги ІМО до конструктивного захисту і устаткуванню суден, щодо забезпечення непотоплюваності.	1	1	-		ИМО 7.02, 7.03, 7.04, 1.19,1.21
Тема 3.2 Основи боротьби екіпажу за непотоплюваність судна.	3	1	2		ИМО 7.02, 7.03, 7.04, 1.19,1.21
Тема 3.3 Протипожежна безпека на суднах. Боротьба с пожежами.	3	1	2		ИМО 7.02, 7.03, 7.04, 1.19,1.20 1.21, 2.03
Разом за розділом 3	7	3	4		X
Розділ 4. Вимоги ІМО до суднових рятувальних засобів, їх постачання та експлуатація					

Назви розділів і тем	Навчальне навантаження (години)				Відповідність модельному курсу Міжнародної морської організації
	Заочна форма навчання 1 курс (ПЗСО)				
	Кількість аудиторних годин	Лекції	Практичні (семінарські)	Лабораторні роботи	
Тема 4.1 Суднові рятувальні засоби. Вимоги ІМО до рятувальних засобів.	3	1	2		ІМО 7.02, 7.03, 7.04, 1.19,1.23
Тема 4.2 Використання індивідуальних, колективних та допоміжних рятувальних засобів	3	1	2		ІМО 7.02, 7.03, 7.04, 1.19,1.23
Разом за розділом 4	6	2	4		X
Розділ 5. Організація охоронних заходів на судні, охорона судна та захист від піратів					
Тема 5.1 Сучасні види погроз безпеці мореплавання	1,5	0,5	1		ІМО 7.02, 7.03, 7.04, 3.19, 3.26, 3.27
Тема 5.2 Керівництво охороною на судні. Методи та засоби попередження та боротьби з захопленням судна	1,5	0,5	1		ІМО 7.02, 7.03, 7.04, 3.19, 3.26, 3.27
Тема 5.3 Організація охоронних заходів на судні.	1,5	0,5	1		ІМО 7.02, 7.03, 7.04, 3.19, 3.26, 3.27
Тема 5.4 Суднова система охоронного оповіщення. План охорони судна. Перевірка суден в порту.	1,5	0,5	1		ІМО 7.02, 7.03, 7.04, 3.19, 3.26, 3.27
Тема 5.5 Пізнавальний номер судна. Суднові документи з охорони судна. Обов'язки офіцера охорони та підготовка екіпажу з охорони.	3	1	2		ІМО 7.02, 7.03, 7.04, 3.19, 3.26, 3.27
Разом за розділом 5	9	3	6		X
Розділ 6. Основи медичної допомоги на судні					
Тема 6.1 Перша невідкладна допомога. Надання першої допомоги при кровотечах та при пораненнях.	2	1	1		ІМО 7.02, 7.03, 7.04, 1.13, 1.14, 1.15, 1.19
Тема 6.2 Перша медична допомога при різних нещасних випадках	2	1	1		ІМО 7.02, 7.03, 7.04, 1.13, 1.14, 1.15, 1.19
Тема 6.3 Невідкладна допомога при травмах опорно - рухового апарата	1,5	0,5	1		ІМО 7.02, 7.03, 7.04,

Назви розділів і тем	Навчальне навантаження (години)				Відповідність модельному курсу Міжнародної морської організації
	Заочна форма навчання 1 курс (ПЗСО)				
	Кількість аудиторних годин	Лекції	Практичні (семінарські)	Лабораторні роботи	
					1.13, 1.14, 1.15, 1.19
Тема 6.4 Термічні ураження організму. Охолодження і перегрівання організму. Опіки.	1,5	0,5	1		ИМО 7.02, 7.03, 7.04, 1.13, 1.14, 1.15, 1.19
Разом за розділом 6	7	3	4		X
Всього аудиторних годин	38	14	24		X
Самостійна робота (години)	112				
Загальний обсяг годин навчальної дисципліни	150				

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Перелік інструментів, обладнання та програмного забезпечення, використання яких передбачає виконання практичних (семінарських) занять(за потребою)
1	Основні нормативні документи з безпеки та охорони на судні	Конвенції ІМО, національні нормативні документи
2	Основи судової організації. Підготовка екіпажу. Залишення судна.	Лекційний матеріал, методичні рекомендації , мультимедійні засоби, навчальні стенди к. 411
3	Протипожежна безпека судна.	Лекційний матеріал, методичні рекомендації , мультимедійні засоби, навчальні стенди к. 411. Протипожежні суднові засоби
4	Суднові рятувальні засоби	Лекційний матеріал, методичні рекомендації , мультимедійні засоби, навчальні стенди к. 411. Рятувальні суднові засоби
5	Основи боротьби екіпажу за непотоплюваність судна.	Лекційний матеріал, методичні рекомендації , мультимедійні засоби
6	Сучасні види погроз безпеці мореплавання	Лекційний матеріал, методичні рекомендації , мультимедійні засоби
7	Охоронні заходи на судні, вимоги та документація.	Лекційний матеріал, методичні рекомендації , мультимедійні засоби
8	Суднова система охоронного оповіщення	Лекційний матеріал, методичні рекомендації , мультимедійні засоби, навчальні стенди к.411
9	Надання першої допомоги при кровотечах та при пораненнях.	Лекційний матеріал, методичні рекомендації, мультимедійні засоби, навчальні стенди к. 411
10	Перша медична допомога при різних нещасних випадках.	Лекційний матеріал, методичні рекомендації , навчальні стенди, макети к. 202, медичний матеріал
11	Невідкладна допомога при травмах опорно - рухового апарата	Лекційний матеріал, методичні рекомендації , навчальні стенди, макети к. 202, медичний матеріал
12	Термічні ураження організму. Охолодження і перегрівання організму. Опіки.	Лекційний матеріал, методичні рекомендації, навчальні стенди, макети к. 202, медичний матеріал

5. Завдання для самостійної роботи

Самостійна робота з дисципліни складається з опрацювання навчального матеріалу:

- опрацювання лекційного матеріалу;
- самостійне опрацювання окремих розділів навчальної дисципліни;
- підготовка до практичних занять;
- підготовка до екзамену;

6. Індивідуальні завдання

Навчальним планом не передбачено

7. Методи контролю

Поточний контроль здійснюється оцінюванням якості засвоєння навчального матеріалу дисципліни за результатами опитування з питань лекційного матеріалу, виконання практичних робіт, що передбачені робочим навчальним планом згідно темам робочої навчальної програми (у відповідності до Положення про організацію освітнього процесу НУ«ОМА»).

Форма семестрового контролю: екзамен

Методи демонстрації результатів навчання за навчальною дисципліною

№ п/п	Результати навчання за навчальною дисципліною	Методи демонстрації	Перелік інструментів, обладнання та програмного забезпечення, використання яких передбачає виконання практичних (семінарських) занять (за потребою)
1.	Основні національні та міжнародні нормативні документи щодо забезпечення безпеки та охорони на морі в процесі виробничої діяльності людини на морському транспорті	Усна відповідь на запитання теоретичного матеріалу;	Використання конспекту лекцій, методичних рекомендацій, мультимедійних засобів з дисципліни
2.	Основні державні нормативні документи та міжнародні Договори, Конвенції, Кодекси та Резолюції ІМО щодо забезпечення охорони людського життя на морі	Усна відповідь на питання теоретичного матеріалу;	Використання конспекту лекцій, методичних рекомендацій, мультимедійних засобів з дисципліни
3.	Свідоме й відповідальне ставлення до питань особистої безпеки і безпеки тих, хто їх оточує	Усна відповідь на питання теоретичного матеріалу;	Використання конспекту лекцій, методичних рекомендацій, мультимедійних засобів з дисципліни
4.	Основні поняття про безпеку на морі, види аварій, основи пожежної безпеки, та взаємодії з іншими членами екіпажу	Усна відповідь на питання теоретичного матеріалу; виконання практичного заняття	Використання конспекту лекцій, методичних рекомендацій, мультимедійних засобів з дисципліни.
5.	Правильно оцінювати ситуації, небезпечні для життя і здоров'я; використовувати засоби індивідуального і колективного захисту	Усна відповідь на питання теоретичного матеріалу; виконання практичного заняття	Використання конспекту лекцій, методичних вказівок, мультимедійних засобів з дисципліни.
6.	Основи боротьби екіпажу за живучість судна	Усна відповідь на питання теоретичного матеріалу;	Використання конспекту лекцій, методичних вказівок, мультимедійних засобів з дисципліни.
7.	Протипожежна безпека на суднах. Принципи, методи та тактика	Усна відповідь на питання	Використання конспекту лекцій, методичних

№ п/п	Результати навчання за навчальною дисципліною	Методи демонстрації	Перелік інструментів, обладнання та програмного забезпечення, використання яких передбачає виконання практичних (семінарських) занять (за потребою)
	боротьби з судновими пожежами.	теоретичного матеріалу, виконання практичного заняття	вказівок, мультимедійних засобів з дисципліни.
8.	Основні поняття невідкладних дій екіпажу у разі виникнення загроз терористичного характеру	Усна відповідь на питання теоретичного матеріалу;	Використання конспекту лекцій, методичних вказівок, мультимедійних засобів з дисципліни.
9.	Засоби захисту екіпажу та пасажирів від терористичних актів, знання обов'язків у разі виникнення надзвичайної ситуації	Усна відповідь на питання теоретичного матеріалу;	Використання конспекту лекцій, методичних вказівок, мультимедійних засобів з дисципліни.
10.	Необхідні в практичній діяльності, з урахуванням вимог ІМО до стандартів компетенції фахівців морського флоту, їх знань, умінь і навичок з безпеки та охорони на судах	Усна відповідь на питання теоретичного матеріалу	Використання конспекту лекцій, методичних вказівок, мультимедійних засобів з дисципліни.
11.	Уміння надавати першу медичну допомогу постраждалим	Усна відповідь на питання теоретичного матеріалу; виконання практичного заняття	Використання обладнання і медичних інструментів для надання першої медичної допомоги.
12.	Основні задачі першої медичної допомоги при травмах і нещасних випадках	Усна відповідь на питання теоретичного матеріалу; виконання практичного заняття	Використання обладнання і медичних інструментів для надання першої медичної допомоги.
13.	Розуміння, уміння та навички невідкладних заходів, що робляться в надзвичайних обставинах	Усна відповідь на питання теоретичного матеріалу; виконання практичного заняття	Використання обладнання і медичних інструментів для надання першої медичної допомоги.

8. Схема нарахування балів за навчальною дисципліною

Шкала оцінювання

За шкалою ECTS		За шкалою оцінювання ДІ НУ «ОМА»		
Оцінка	Пояснення	Екзамен		Залік
A	Відмінно	Відмінно	5	Зараховано
B	Дуже добре	Добре	4	
C	Добре			
D	Задовільно	Задовільно	3	
E	Достатньо			
FX	Незадовільно	Незадовільно	2	Не зараховано

Загальні критерії оцінювання знань здобувачів освіти

Наведені нижче по тексту критерії є загальними. Кожна кафедра має право адаптувати наведені критерії під конкретну навчальну дисципліну її зміст та результати навчання.

A (відмінно) – оцінка «відмінно»

Глибокі знання і розуміння навчального матеріалу, виконання завдань без/або з незначною кількістю недоліків в обсязі, передбаченим робочої програмою навчальної дисципліни. Здобувач освіти вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію. Використовує набуті знання і вміння для прийняття рішень у стандартних і нестандартних ситуаціях. Переконливо аргументує відповіді, відстоює власну позицію щодо питань, які розглядаються. Здобувач освіти добре знайомий з основною, а також додатковою літературою.

B (дуже добре) – оцінка «добре»

Достатньо повні знання та розуміння навчального матеріалу, виконання завдань з незначною кількістю недоліків та/або негрубих помилок. Здобувач освіти вміє застосовувати набуті знання та вміння для вирішення практичних завдань, у відповіді прослідковується порушення принципу систематичності і логічності викладу навчального матеріалу. Самостійно виправляє допущені помилки, виявляє ґрунтовне знання основної бібліографії, однак лише поверхово орієнтується у допоміжній літературі.

C (добре) – оцінка «добре»

Загальні знання та розуміння навчального матеріалу, виконання завдань з певною кількістю недоліків і несуттєвих помилок. Здобувач освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію в цілому самостійно застосовувати її на практиці. Відповідь здобувача освіти правильна, але недостатньо повна, бездоказова. Здобувач освіти самостійно виправляє помилки, виявляє знайомство та розуміння основної бібліографії, однак зовсім не орієнтується у допоміжній літературі.

D (задовільно) – оцінка «задовільно»

Базові знання та розуміння навчального матеріалу, виконання завдань з суттєвими недоліками або помилками. Здобувач освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, але допускає значну кількість неточностей і грубих помилок, які може усувати за допомогою викладача. У своїх міркуваннях опирається на повторення думок викладача або автора, не вміє навести власні приклади, не може відповісти на додаткові запитання. Здобувач освіти виявляє поверхове знайомство та розуміння лише основної бібліографії та зовсім не орієнтується у допоміжній літературі.

E (достатньо) – оцінка «задовільно»

Знання та розуміння навчального матеріалу на рівні мінімальних вимог. Здобувач освіти бачить навчальну дисципліну як нагромадження випадкових і не пов'язаних між собою тем. У своїх міркуваннях не здатен аналізувати окрему тему дисципліни у контексті

інших тем і виражати взаємозв'язок між ними, відповіді мають шаблонний характер і не відображають самостійного розуміння теми. Здобувач освіти поверхово орієнтується в основній бібліографії.

FX (незадовільно) – оцінка «незадовільно»

Здобувач освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну його частину. Він спроможний висвітлити лише окремі питання, не вмюючи їх аргументувати чи пояснити. Цілісність розуміння матеріалу з дисципліни відсутня. Його участь у навчальному процесі є пасивною, відповіді в більшості є невірними або дуже поверховими і обмежуються механічним засвоєнням програми навчальної дисципліни.

9. Рекомендована література

Основна

1. Міжнародна конвенція з охорони людського життя на морі 1974 року/ International Convention for the Safety of Life at Sea, 1974 (SOLAS-74) з поправками Міністерство інфраструктури України: веб-сайт
URL:<https://docs.google.com/viewer?embedded=true&url=https://mtu.gov.ua/files/%D0%86MO%20act%208%2007%2018.docx>.
2. Міжнародна конвенція по запобіганню забрудненню з суден 1973 року змінена Протоколом 1978, International Convention for the Prevention of Pollution from Ships, 1973, as modified by the Protocol of 1978 relating there to (MARPOL) з поправками. Міністерство інфраструктури України: веб-сайт.
URL:<https://docs.google.com/viewer?embedded=true&url=https://mtu.gov.ua/files/%D0%86MO%20act%208%2007%2018.docx>.
3. Міжнародна Конвенція про підготовку і дипломування моряків та несення вахти 1978 року (консолідований текст з манільськими поправками): українською та англійською мовами, 2012. 567 с
4. Міжнародний кодекс по управлінню безпечною експлуатацією суден та запобіганням забруднення / International Management Code for the Safe Operation of Ships and for Pollution Prevention (International Safety Management (ISM) Code) (Резолюція А.741(18) 04.11.1993) з поправками. Міністерство інфраструктури України: веб-сайт.URL:
<https://docs.google.com/viewer?embedded=true&url=https://mtu.gov.ua/files/%D0%86MO%20act%208%2007%2018.docx>.
5. Міжнародний кодекс з охорони суден та портових засобів (Кодекс ОСПС) (ISPS Code): Міжнародна морська організація; Кодекс, Міжнародний документ, Форма типового документа від 12.12.2002 № 2.URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws>
6. Міжнародний Кодекс з рятувальних засобів International Life-Saving Appliances (LSA) Code (MSC.48(66)) с поправками. Міністерство інфраструктури України: веб-сайт.URL:
<https://docs.google.com/viewer?embedded=true&url=https://mtu.gov.ua/files/%D0%86MO%20act%208%2007%2018.docx>.
7. Міжнародний кодекс по системах пожежної безпеки (International Code for Fire Safety Systems (FSS Code)) (MSC.98(73)) з поправками. Міністерство інфраструктури України: веб-сайт. URL:
<https://drive.google.com/file/d/17F5HNPPALJ2J7DaaXQgbgROdqmP3JKjE/view>.
8. Міжнародна конвенція про пошук і рятування на морі 1979 року: Конвенція, Міжнародний документ від 27.04.1979 з поправками. Законодавство.com: веб-сайт.
URL: <https://xn--80aagahqwyibe8an.com/organizatsiya-morskamijnarodna/mijnarodna-konventsija-pro-poshuk-ryatuvannya-1979-22067.html>.

9. Колегаев М.А., Иванов Б.Н., Басанец Н.Г. Безопасность жизнедеятельности и выживание на море. учебное пособие. 2-е изд. Одесса: ОНМА, 2008. 354 с.
10. Басанец Н.Г. Руководство для офицера по охране судна (Ship Security officer). Одесса: - ОНМА, центр «Издатинформ», 2010 г.
11. Басанец Н.Г. Безопасность жизнедеятельности (практикум). – Одесса: - ОНМА, центр «Издатинформ», 2010 г.
12. Басанец Н.Г., Колегаев М. А., Ляшенко А.Б. Технические средства и организация противопожарной защиты судов. Учебное пособие, Одесса, 2011.
13. Безпека та охорона на морі: навчальний посібник / М. О. Колегаєв, Д. Г. Парменова, М. А. Мамкічев, Г. В. Ніколаєва, О. М. Розлуцький, Г. Г. Роман, А.П. Сваричевська, Д. Д. Осадчук. За редакцією професора М. О. Колегаєва.–Одеса: Національний університет «Одеська морська академія»; Фенікс.– 2020.– 590 с.
14. Терновський В. Б. Охоронні заходи на судні: навчальний посібник. Одеса: НУ ОМА, 2016. -96 с.
15. Яцин Г.С., Мостович А.А. Перша медична допомога у надзвичайних ситуаціях. Навчально-методичний посібник – Харків. Видавництво «Форт» 2008. – 171с.
16. Манойло О.Г. Допоможи собі сам. Посібник щодо практичних дій у надзвичайних ситуаціях та надання долікарської допомоги. Одеса, ОДАХ, 2009.- 52 с.
17. Международное руководство по судовой медицине, ВОЗ, издание 3. веб-сайт.URL: https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/43814/9789244547205_rus.pdf;jsessionid=A468CDA2013DF4AA85EA9B3F25D3C714?sequence=17

Додаткова

1. Закон України «Об охране труда».
2. Закон Украины «Про пожарную безопасность».
3. Положення про класифікацію, порядок розслідування та обліку аварійних морських випадків з суднами», затвердженого приказом Міністерства транспорту і зв'язку України 29 травня 2006р. №516 (ПРАМС -2006).
4. Конвенция о международной организации морской спутниковой связи. ИНМАРСАТ.
5. Типовой курс ИМО 1.14 Несчастные случаи – Первая помощь.
6. Типовой курс ИМО 1.15 Медицинский уход.
7. Типовой курс ИМО 1.19 Личное выживание.

10. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. <http://www.social.org.ua> - Офіційний сайт Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України.
2. <http://www.iacis.ru>- Официальный сайт Межпарламентской Ассамблеи государств-участников Содружества Независимых Государств (МПА СНГ).
3. <http://base.safework.ru/iloenc-Энциклопедия> по охране и безопасности труда МОТ.
4. <http://base.safework.ru/safework> - Библиотека безопасного труда МОТ.